

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
201200509-/PJT

Dato
09.02.2012

Tilskuddsforvaltningen og tilskudd til selvforsvarskurs

Jeg viser til Kontroll- og konstitusjonskomiteens brev av 31. januar med spørsmål om Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementets tilskuddsforvaltning. I brevet stilles det også spørsmål om tilskudd departementet har gitt til organisasjonen Jenteforsvaret, for gjennomføring av et prøveprosjekt i feministisk selvforsvar, og til et samarbeidsprosjekt mellom Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Sør-Trøndelag fylkeskommune og LLH Trøndelag, til forebygging av seksuell trakassering og seksuelle overgrep.

Nedenfor redegjør jeg for departementets behandling av denne saken. Gjennomgangen viser at prosessen i departementet, i forkant av tildelingen av tilskuddene, ikke ivaretok kravene i økonomiregelverket i tilstrekkelig grad. Bekjentgjøringen av tilskuddet skjedde på en slik måte at potensielle søkere ikke var kjent med muligheten for å søke tilskudd. Jeg ser at dette burde vært håndtert annerledes, særlig sett i lys av at den ene av tilskuddsmottakerne, Jenteforsvaret, var en undergruppe av Sosialistisk ungdom (SU) på søkertidspunktet. I en slik situasjon burde departementet vært ekstra påpasselig med å sikre en prosess i tråd med regelverket.

- 1. Hvilke retningslinjer følger departementet generelt i forbindelse med tildeling av midler fra ulike tilskuddsordninger administrert av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet?*

Foruten bestemmelsene i økonomiregelverket for staten benytter departementet i sin tilskuddsforvaltning Finansdepartementets retningslinjer "Om etablering og forvaltning av tilskuddsordninger i staten", siste utgave fra 2008 og Direktoratet for

økonomistyrings "Sjekkliste for utvalgte prosesser i tilskuddsforvaltningen", utgitt i 2010. Begge disse dokumentene finnes i elektronisk utgave på Direktoratet for økonomistyrings (DFØs) hjemmeside: www.dfo.no.

I tillegg har departementet utarbeidet dokumentet "*Supplement til de sentrale veilederne for tilskuddsforvaltning i BLD*" i 2009. Dokumentet følger som vedlegg 1 til dette brev.

Når bruk av midler defineres som tilskudd til organisasjoner (ikke anbudsinnbydelse), er det ulike former for krav til saksbehandling. Noen tilskudd organiseres som ordninger med egne rundskriv (krav til organisasjoner som søker, kriterier for tildeling, kontroll m.v.), andre kunngjøres slik at potensielle søkere blir informert, og noen tildeles etter direkte kontakt med organisasjoner som kan sies å oppfylle formålet for tilskuddet gitt at departementet har en god oversikt over mulige, kompetente mottakere og gode rutiner som sikrer tilfang av aktuelle søkere.

For å kunne gi en helhetlig framstilling av bakgrunnen for saken har jeg valgt å besvare spørsmål 2, 3 og 4 samlet. Dette gjelder altså spørsmålene:

2. *På hvilken måte ble tilskuddsordningen for selvforsvarskurs for jenter bekjentgjort eller utlyst?*
3. *Dersom ordningen ikke ble bekjentgjort eller utlyst, hva er hjemmelen for at slike tilskuddsordninger ikke skal utlyses og hvordan ivaretok departementet hensynet til likebehandling, etterrettelighet og god forvaltningsskikk ved tildelingen?*
4. *Det er opplyst at departementet selv kontaktet to konkrete "miljøer" hvorav det ene var en del av Sosialistisk Venstrepartis ungdomsorganisasjon og den andre var LLH Trondheim, hvor sentrale medlemmer av SU/SV var styrerepresentanter. Hva var utvelgelseskriteriene som ble lagt til grunn av departementet ved utvelgelsen av disse to "miljøene"?*

Jeg vil i det følgende gjennomgå saken kronologisk.

Høsten 2009 tok SU kontakt med departementet med oppfordring til meg om å arbeide for å få forsøk med feministisk selvforsvar inn i skolen.

SU tok på nytt kontakt med departementet våren 2010. I denne sammenheng ble det redegjort for SU sin erfaring med kurs i grensesetting og selvforsvar for jenter. Henvendelsen inneholdt en forespørsel om muligheten til å få finansiert et prosjekt der formålet var å øke utbredelsen av slike kurs og å utdanne flere instruktører til kursene.

Henvendelsen ble fulgt opp gjennom en prosess i departementet. Dette ledet fram til en beslutning om å foreslå et prosjekt i statsbudsjettet for 2011. I Prop. 1 S (2010-2011) for BLD er det i omtalen av strategier og tiltak (side 86) redegjort for at:

”Det skal etablerast eit prosjekt for å utvikle sjølforsvarskurs for jenter og tilby dette for vidaregåande skolar. Målet med kursa skal vere å lære jenter korleis dei kan reagere på og setje grenser mot ulike typer diskriminering, mellom anna mot usynleggjering, latterleggjering og seksuell trakassering.”

Det planlagte prosjektet var også omtalt i informasjonsopplegget rundt framleggingen av statsbudsjettet for 2011. Det ble flere presseoppslag om saken.

Av Prop. 1 S (2010-2011) framgår at midler til gjennomføring av handlingsplanen for likestilling mellom kjønnene er avsatt under kap. 846 post 21, herunder midler til selvforsvarsprosjektet. Gjennomføring av tiltak i handlingsplanen lå således til grunn for Stortingets budsjettvedtak for 2011. Prosjektet ble inkludert som et av tiltakene i handlingsplanen.

På bakgrunn av et nytt initiativ fra SU, høsten 2010, ble det avholdt et møte mellom SU og embedsverket i departementet. Møtet ble avholdt i desember 2010. På møtet informerte SU om sin kompetanse og erfaringer med selvforsvarskurs for jenter.

Omtalen i budsjettproposisjonen for 2011 dannet grunnlaget for departementets videre arbeid. På grunn av at det omtalte prosjektet skulle rette seg mot videregående skoler tok departementet i begynnelsen av 2011 kontakt med utdanningsmyndighetene for avklaring av deres eventuelle rolle. Det ble avklart at utdanningsmyndighetene ikke skulle involveres direkte i prosjektet.

I april og mai 2011 arbeidet departementet med konkret anbudsutlysning av midlene. Dette arbeidet ble forsinket. Først i september ble det endelig besluttet, som jeg viser til nedenfor, at midlene til tiltaket skulle gis som tilskudd til organisasjoner med kompetanse på feltet. Departementet la vekt på å få nytted midlene i 2011 i tråd med Stortingets forutsetninger.

I august 2011 mottok departementet en ny henvendelse fra SU. I henvendelsen nevnes det kort at SU arbeider med et prosjekt om feministisk selvforsvar i skolen og planlegger opprettelse av en egen organisasjon: ”Jenteforsvaret”. Det ble vist til møtet med departementet i desember 2010 og spurt om status for saken.

Det ble arbeidet videre med planleggingen av det varslede prosjektet innenfor rammen av arbeidet med regjeringens handlingsplan for likestilling: *Likestilling 2014*. Utvikling av kurs om grensesetting, kjønn, kropp og seksualitet for jenter og gutter i videregående skole ble, som nevnt ovenfor, formulert som eget tiltak i handlingsplanen.

I forbindelse med arbeidet med handlingsplanen i september 2011 vurderte departementet at tiltaket innrettet mot å utvikle kurs og vinne erfaring med gjennomføring av disse, best kunne ivaretas ved å gi engangstilskudd til organisasjoner. Den aktuelle målgruppen var organisasjoner som kunne dokumentere solid erfaring og

kompetanse på området. Det var aldri intensjonen å etablere og ble heller aldri etablert noen egen tilskuddsordning for selvforsvarskurs. Midlene ble imidlertid ikke kunngjort, slik at flere potensielle søkere kunne få mulighet til å søke. Jeg ser i ettertid at vi ikke har oppfylt kravet i økonomiregelverket om at et tilskudd som hovedregel bør utlyses. Det beklager jeg.

Mens departementet arbeidet med slutføringen av handlingsplanen, sendte samarbeidsprosjektet i Sør-Trøndelag inn generell informasjon om sine erfaringer og skisser til et mulig prosjekt. Man besluttet å undersøke nærmere om det kunne være aktuelt for dette miljøet å søke tilskudd for utvikling og utprøving av kurs.

Departementet kontaktet samarbeidsprosjektet og mottok formell søknad 10. oktober. Søknaden følger som vedlegg 2.

I begynnelsen av oktober 2011 mottok departementet også en telefonisk henvendelse fra SU. Departementet ble forespurt om det var mulig å søke tilskudd til prosjektet "Feministisk sjøforsvar i skolen". Det ble åpnet for å vurdere en søknad. 14. oktober mottok departementet søknad fra Jenteforsvaret, som på dette tidspunktet er en undergruppe av SU. Søknaden følger som vedlegg 3.

I arbeidet med å forberede tildelingen så departementet at det kunne være grunner for å gi tilskudd til kun den ene av de to søkerne, fordi det kunne oppfattes negativt at den ene hadde sitt utgangspunkt i SU. Etter en samlet vurdering kom man allikevel til at begge søknader burde innvilges, fordi deres samlede erfaringer og kunnskap var i tråd med formålet beskrevet i budsjettproposisjonen. De to søknadene hadde en forskjellig tilnærming til hvordan de aktuelle kursene skulle utvikles og utprøves, og ville dermed utfylle hverandre og gi solid kompetanse for hvordan videre arbeid på området kunne utvikles.

5. Hva er årsaken til at organisasjonen "KIK — selvforsvar og grensesetting" og andre organisasjoner med kompetanse innenfor kvinner og selvforsvar ikke ble kontaktet av departementet i forbindelse med tildelingen avmidler, til tross for at departementet bl.a. var gjort kjent med den kompetansen KIK har?

Departementet kan ikke se å ha mottatt noen henvendelse fra organisasjonen KIK. KIK kan heller ikke bekrefte at en slik henvendelse er sendt, jfr. e-post av 27. januar 2012 (vedlegg 4).

Av søknaden fra Samarbeidsprosjektet i Sør-Trøndelag framgår det at KIK vil være en av bidragsyterne inn i prosjektet. I søknaden fra Jenteforsvaret framgår det at man vil opprette kontakt med og dra erfaringer fra relevante organisasjoner og nettverk, som Krisesentersekretariatet og KIK.

Selv om KIK er eksplisitt nevnt som bidragsyter i de to ovennevnte prosjektsøknadene, burde organisasjonen ha fått mulighet til å utforme en egen søknad om tilskudd.

Det finnes flere aktører, bl.a. en rekke kampsportklubber som tilbyr rene selvforsvarskurs. Det er ikke like åpenbart at disse burde hatt muligheten til å søke tilskudd. Målet for kursene departementet ønsket å prøve ut var som tidligere nevnt, bredere. Kursene skulle omhandle både grensesetting, kjønn, kropp og seksualitet.

6. *Har statsråden eller noen i politisk ledelse i departementet vært i kontakt med noen av søkerorganisasjonene eller sentrale tillitsvalgte i disse og informert om ordningen i forkant av at søknader ble innlevert?*

Jeg har ikke informert noen av søkerorganisasjonene eller sentrale tillitsvalgte i disse, om tilskuddet, i forkant av at søknader ble innlevert.

Som del av vårt arbeid, både partipolitisk og som politisk ledelse i BLD, har jeg og mine politiske medarbeidere kontakt med sentrale tillitsvalgte i SU.

Som svar på spørsmålene 2 til 4 har jeg redegjort for kontakten som har vært mellom departementet og de aktuelle organisasjonene. Politisk rådgiver Line Gaare Paulsen mottok den første henvendelsen fra SU høsten 2009. Statssekretær Westhrin mottok henvendelse fra SU våren 2010. Statssekretær Bergstø fikk henvendelser fra SU i august og desember 2011. Hun fikk i tillegg oversendt en generell orientering om samarbeidsprosjektet i Sør-Trøndelag i september 2011. Ingen i politisk ledelse har tatt kontakt med organisasjonene for å informere om det aktuelle engangstilskuddet i forkant av at søknader ble innlevert.

7. *Statssekretær Henriette Westhrin sa til VG nett 26. januar følgende: "Dette har vært en normal prosess for tildeling av denne type midler, som er omtalt i statsbudsjettet for 2011." Kan statsråden bekrefte at det er normal prosess for tildeling av tilskudd til organisasjoner at det ikke legges opp til offentlighet rundt mulighetene for tildeling av offentlige midler til bestemte formål?*

Jeg har ovenfor redegjort for prosessen rundt tildelingen av tilskudd til de aktuelle organisasjonene, om kravene i økonomiregelverket samt de ulike typer tilskudd. På tildelingstidspunktet var Jenteforsvaret organisert som eget rettssubjekt, med egne vedtekter, styre osv, og registrert i Brønnøysund.

Som jeg allerede har nevnt, viser gjennomgangen at kravene i økonomiregelverket ikke ble godt nok ivaretatt. Potensielle søkerorganisasjoner var ikke godt nok gjort kjent med muligheten for å søke tilskudd. Dette burde vært håndtert annerledes.

Jeg vil sørge for at vi gjennomgår og kvalitetssikrer våre interne rutiner i denne type prosesser.

Jeg ser også at midlene som er tildelt de to organisasjonene, burde vært flyttet fra post 21 til post 70, slik at postbruken ville vært i samsvar med bevilgningsreglementet.

8. *Hvilke mål er satt for prosjektene og mottakerne av den offentlige støtten i denne konkrete saken og hvordan skal det rapporteres på målene?*

Tilskuddsbrevene fra departementet til de to organisasjonene følger som vedlegg 5 og 6. Mål og rapporteringskrav framgår av disse brevene. Målene for prosjektene er utdypet i prosjektsøknadene (vedlegg 2 og 3).

Med hilsen

Audun Lysbakken

6 vedlegg